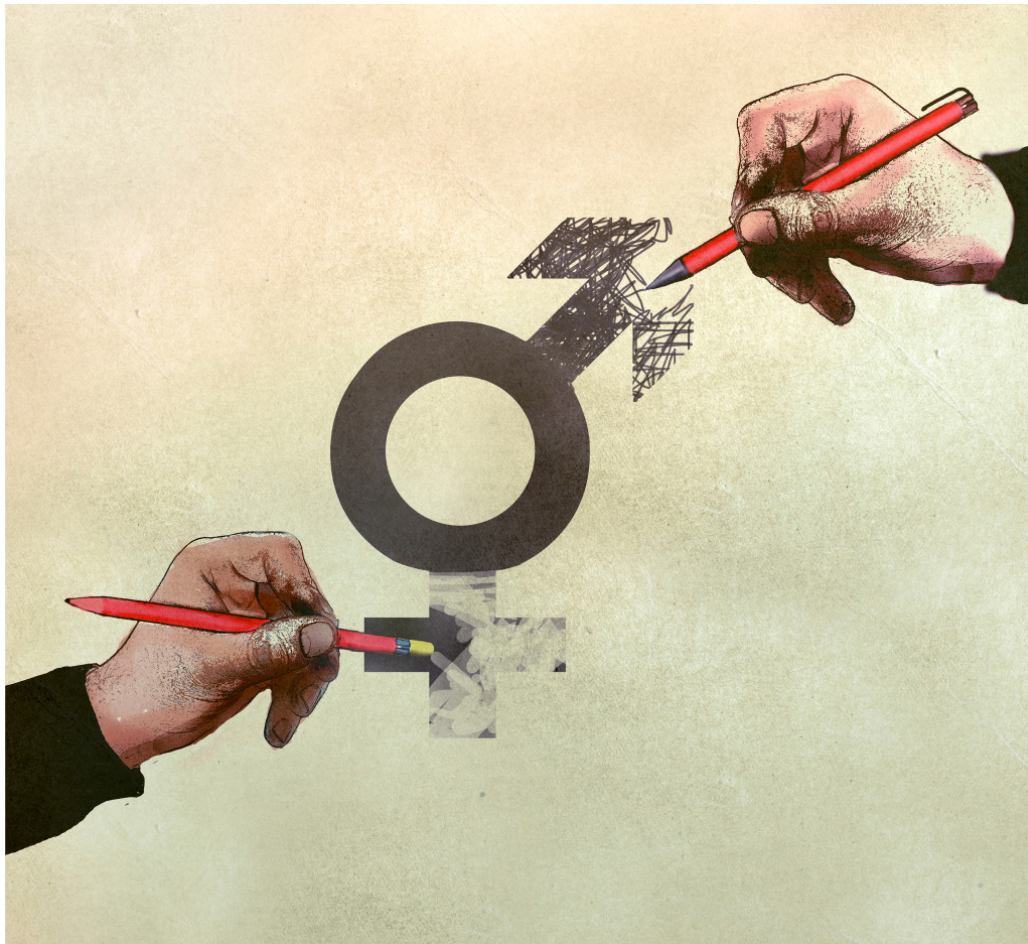

Kjønnsbekreftende behandling gir bedre psykisk helse

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

KETIL SLAGSTAD

Universitetet i Oslo

Kjønnsbekreftende kirurgi reduserer psykiske helseplager knyttet til kjønnsinkongruens.

Illustrasjon: Science photo library / NTB Scanpix

Mange personer som opplever kjønnsinkongruens, dvs. personer som har fått tildelt et annet kjønn ved fødselen enn det de identifiserer seg med og lever ut, ønsker kjønnsbekreftende behandling. Slik behandling, som kan bestå av hormoner og kirurgi, har bl.a. som mål å redusere dysfori knyttet til kjønnsinkongruens. Hva er langtidseffekten av slik behandling?

En ny registerstudie publisert i tidsskriftet *American Journal of Psychiatry* omfattet alle personer som søkte kjønnsbekreftende behandling i Sverige i perioden 2005–15 (1). Kun pasienter som oppfylte kriteriene for diagnosene transseksualisme eller kjønnsidentitetsforstyrrelse, for øvrig diagnoser som nå er på vei ut av diagnosesystemet (2), fikk tilbud om behandling, dvs. nesten 2 700 pasienter. Om lag 70 % av disse fikk hormonell behandling, og nesten halvparten kjønnsbekreftende kirurgi. Det var en overvekt av personer med kvinnelig juridisk kjønn, og gruppen som ble undersøkt, hadde høyere utdanning og lavere inntekt enn resten av befolkningen. Personer med kjønnsinkongruens hadde seks ganger høyere risiko for kontakt med helsevesenet pga. angst- eller stemningslidelser og seks ganger høyere risiko for sykehusinnleggelse som følge av selvmordsforsøk. Det var ingen statistisk signifikant sammenheng mellom tid siden oppstart av hormonell behandling og sannsynlighet for å ha mottatt helsehjelp i psykisk helsevern, men kjønnsbekreftende kirurgi reduserte sannsynligheten for å ha mottatt psykisk helsehjelp (justert oddsratio 0,92; 95 % KI 0,87 til 0,97). Sannsynligheten for å ha mottatt behandling for angst eller depresjon sank med 8 % per år etter at kjønnsbekreftende kirurgi hadde blitt utført. Antallet sykehusinnleggelser etter selvmordsforsøk sank også, men sammenhengen var ikke statistisk signifikant.

Personer som opplever kjønnsinkongruens og personer som bryter kjønnsnormer, er mer utsatt for stigmatisering og diskriminering i samfunnet, noe som kan lede til redusert kroppslig og psykisk helse. Denne studien bekrefter positive helseeffekter av kjønnsbekreftende kirurgi til personer som opplever kjønnsinkongruens i et relativt egalitært land med et offentlig helsetilbud som likner Norges.

LITTERATUR

1. Bränström R, Pachankis JE. Reduction in mental health treatment utilization among transgender individuals after gender-affirming surgeries: A total population study. *Am J Psychiatry* 2019; p201919010080. [PubMed] [CrossRef]
2. Lie AK, Slagstad K. Diagnosens makt. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2018; 138. doi: 10.4045/tidsskr.18.0438. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 11. november 2019. *Tidsskr Nor Lægeforen*. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0680
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. januar 2026.